

WWF:N
ITÄMERI-
OHJELMA

FAKTA

ITÄMEREN VILJELIJÖIDEN YMPÄRISTÖPALKINTO 2013

WWF:n Itämeri-ohjelma etsii jälleen yhdessä Itämeren alueen viljelijöiden ympäristöfoorumin ja alueella toimivien maanviljelijäjärjestöjen kanssa Itämeren ympäristöystävällisintä viljelijää. Palkinnon tarkoituksena on välittää tietoa parhaista käytännöistä Itämeri-ystävällisessä viljelyssä ja antaa tunnustusta viljelijöille, jotka ovat edelläkävijöitä innovatiivisten, varsinkin vesistöjä rehevöittäviä ravinnevalumia pienentävien menetelmien käytössä.

KUVA: Aija Krodere

Viljelijät voivat auttaa Itämerta vähentämällä tilojen ravinnekuormitusta ja siirtymällä kohti kestävämpää maataloutta. Palkinnon tarkoituksena on innostaa Itämeren alueen viljelijöitä aktiivisiin toimiin rehevöitymistä vastaan.

Kilpailussa valitaan jokaisesta yhdeksästä Itämeren maasta kansallinen voittaja, joka saa 1000 euron palkintosumman ja kunniakirjan. Suomen kansallinen voittaja palkitaan lisäksi koko perheen virkistyslomalla. Suomessa kilpailu järjestetään yhdessä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:n kanssa.

Kansalliset voittajat esittelevät parhaita käytäntöjä koko alueelle ja näkyvät kansallisissa tiedotusvälineissä maansa voittajaviljelijöinä. He ovat myös ehdokkaina koko kilpailun voittajaksi, jonka valitsee kansainvälinen tuomaristo. Koko kilpailun voittaja palkitaan 10 000 eurolla ja kunniakirjalla.

Kilpailun loppuksi järjestetään konferenssi, johon kutsutaan yhdeksän loppukilpailuehdokasta sekä julkisen ja yksityisen sektorin edustajia keskustelemaan keinoista, joilla edistetään ympäristömyönteistä viljelyä Itämeren alueella.

VALINTAKRITEERIT

WWF edistää kilpailun tunnettuutta ja valitsee kansalliset tuomaristot yhdessä paikallisten yhteistyötahojen kanssa. Kansalliset tuomaristot arvioivat hakemukset ja päättävät kansallisesta voittajasta. Lisäksi kootaan kansainvälinen tuomaristo, joka valitsee koko kilpailun voittajan. Kilpailuun kannustetaan mukaan yksittäisiä viljelijöitä, viljelijäjärjestöjä ja muita kiinnostuneita tahoja eri puolilta Itämerta. Kilpailun valintakriteerit ovat seuraavat:

1. Hakija(t)

On tärkeää, että ehdokkaana olevien maanviljelijöiden joukossa on molempia sukupuolia. Ehdokkaan ei tarvitse olla yksityishenkilö: ehdokkaaksi voi asettua myös perhe tai perheyrittäjä, jossa useat henkilöt harjoittavat maanviljelyä.

2. Maantieteelliset kriteerit

Ehdokkaana olevien maanviljelijöiden tulee toimia Itämeren valuma-alueella.

3. Taloudelliset kriteerit

- Kilpailuun voivat osallistua ammattimaiset maanviljelijät, ts. viljelijät, jotka saavat elantonsa maanviljelystä (esim. karjankasvatuksesta ja/tai kasvinviljelystä).
- Hakemuksia toivotaan hyvin erilaisilta hakijoilta: niin pieniltä kuin suuriltakin maataloilta, sekä perinteistä että luonnonmukaista tuotantoa harjoittavilta. Kilpailuun osallistuvilla tiloilla voi olla myös eläimiä, mutta se ei ole edellytys osallistumiselle.

4. Ympäristökriteerit

- Ehdokas on toteuttanut konkreettisia toimenpiteitä ravinnepäästöjen vähentämiseksi maatilalla. Ravinnepäästöihin kuuluvat sekä ravinteiden huuhtoutuminen veteen että lannan kaasumaiset ammoniakkipäästöt.
- Ehdokkaiden tulee täyttää lakisäätöiden ympäristömääräysten minimitaso, eikä heitä vastaan saa olla käynnissä oikeudenkäyntejä, jotka liittyvät ympäristön- tai eläintensuojeluun, työsuojeluun tai muuhun vastaavaan lainsäädäntöön.
- Ravinnepäästöjen vähentämiseksi tehtyjen toimenpiteiden tulee olla innovatiivisia tai jopa poikkeuksellisia kansallisen kontekstin ja vaatimustason huomioon ottaen.
Toimenpiteiden vaikutusten esimerkiksi rehevöitymisen vähenemisessä tulee olla osoitettavissa. Tämä tarkoittaa, että viljelijä:
 - On kehittänyt, kokeillut tai harjoittanut omia toimenpiteitään onnistuneesti ravinnepäästöjen vähentämiseksi ja voi osoittaa niiden vaikutukset.
 - Käyttää perinteisiä, hyviksi havaittuja toimenpiteitä, mutta merkittävässä mittakaavassa.
 - Vaikutukset ovat mitattavissa tai viljelijä on eräänlainen edelläkävijä omalla alueellaan käyttämällä lupaavaa tekniikkaa, jonka vaikutuksia ei ole vielä pystytty todistamaan.
 - Ei välttämättä täytä mitään yllä olevista kriteereistä täysin, mutta on ravinnepäästöjen vähentämisen esimerkillinen edustaja, sillä on käyttänyt tehokkaita toimenpiteitä omalla maatilallaan.

5. Muuta

- Palkinnon kriteerit perustuvat rehevöitymisen vähentämiseksi tehtyihin toimenpiteisiin. Muut viljelyyn liittyvät tärkeät tekijät eivät ole ensisijaisia, mutta ne otetaan huomioon arvioinnissa ja niitä pidetään kilpailussa lisäetuna. Näitä voivat olla esimerkiksi seuraavat:
 - torjunta-aineiden käytön vähentäminen
 - luonnon monimuotoisuuden säilymistä edesauttavat toimenpiteet
 - kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen tai muu ilmastosopeutuminen
- Ehdokkaan tulee olla valmis esittelemään tilaansa ja viljelykäytäntöjään, joiden esimerkistä muut alueen toimijat voivat ottaa mallia.

